

Válasz egy olvasói levélre

DR. HÓDI SÁNDOR, SZABADKA.
– A Közös Íróasztalunk december 17-i számában **Egy felmérés kapcsán** címmel olvasói levél jelent meg az általam közölt felmérési adatokkal kapcsolatban. Az említett cikkben dr. Czékus Géza kéteyleinek ad hangot, hogy vajon szabad-e 300–300 megkérdezett válaszból messzemenő következtetéseket levonni, s hogy mennyire képezhetik egy alapos kiértékelés tárgyát ezek az adatok? Ugyanakkor hiányolja a minta összetételére (nemzetiségi megoszlás, korösszetétel stb.) vonatkozó adatokat is.

Mindenekelőtt hadd köszönjem meg dr. Czékus Géza érdeklődését és megüszelősorait. Kétségei, bizony helyénvalóak. A **Költözési szándék** c. elemzés adatait, ahogyan általában a felmérési adatokat, mindig kellő fenntartással kell fogadni, és természetesen nem szabad belőlük messzemenő következtetést levonni. A felmérési adatok ugyanis legfeljebb tendenciákat jeleznek, irányjelzést szolgálnak. Jó esetben, mint most is, okot adnak kétségek megfogalmazására, ellenérvek felsorakoztatására, vagy további kutatások alapjául szolgálnak.

A mintára vonatkozó hiányolt adatok egyébként megtalálhatóak a régiókutatásról készült korábbi írásokban, olvasónk kérésére azonban hadd említsünk meg néhányat közülük. A régió hat településen került sor adatfelvétellel. Magyarországon: Békéscsabán és Bánhegyesen; Vajdaságban: Szabadkán és Adán; Romániában: Temesváron és Várjason. A megkérdezettek életkora 16–84 év között volt, az átlagéletkor 42,2 év. Nemek szerinti megoszlás szerint 446 férfi és 458 nő vett részt a felmérésben, három személy nemére vonatkozóan nincs regisztrált adat. Családi állapot szerint a megkérdezettek 63 százaléka él házasságban vagy élettársi viszonyban, 29 százaléka nőtlen, illetve hajadon, 7,5 százaléka özvegy, míg öt esetben hiányzik a családi állapotra vonatkozó válasz. Vallási hovatartozását illetően római katolikus 453 fő, ortodox hitű 23, evangélikus 90, református 74, görög katolikus 18, egyéb vallású 6, nincs megkeresztelve 30 személy, nincs adat 5 személy esetében. Nemzetiségi megoszlás szerint 475 ma-

gyar, 134 román, 133 szlovák, 104 szerb, 19 horvát, 6 roma, 36 pedig egyéb nemzetiségű. A közvetlen megkeresésre szívesen szolgálok további felvilágosítással a felmérésre vonatkozóan.

Persze jobb lett volna tízszer ennyi embert bevonni a vizsgálatba, de az anyagi korlátok és a politikai akadályok miatt ezzel sem volt könnyű megbirkózni. Hangsúlyozni szeretném azonban, hogy a felmérésekkel kapcsolatos kétségek korántsem szorítkozhatnak csak a mintára. Legyen a minta mégoly reprezentatív, attól még a válaszok nem biztos, hogy hitelesek, valóságok. A felmérés leggyengébb pontját, ahogyan arra dr. Czékus Géza is utal, maguk a megkérdezettek jelentik. Az emberek ugyanis, ha nekik szegezzük egy kérdést, korántsem biztos, hogy hiteles válaszokkal szolgálnak. Nem csak azért, mert talán nem elég nyíltak és őszinték, hanem mert általában nincs kiforrott véleményük minderről. Attól függően, hogy milyen gondolatok járnak a fejükben, vagy milyen hangulatban találjuk őket, ugyanarról a

dologról különbözőképpen vélekednek. És ez így van rendjén, hiszen az élet sokféleségének a megélése, amely hol ezt, hol azt az arcát mutatja felénk, a dolgok folyamatos újraértékelését kívánja meg tőlünk. Valódi képet tehát, bárhogyan faggatózunk is – sok ezer embert felkeresve egy kérdőívvel, vagy néhányat gyomrozzunk hónapokon át egy diványon – soha, semmikor sem kapunk. Legfeljebb csak találgatunk, tapogatózunk...

Az olvasói levélre válaszolva fogalmazódik meg bennem a gondolat, hogy bizonyára körültekintőbben kellene a felmérési adatokat prezentálni. Kerülve annak látszatát is, hogy a teljes igazság birtokában vagyunk. Merthogy sohasem vagyunk annak birtokában. Olyannyira nem, hogy – bár ezt olvasónk érezhetően bántó élel írja –, a felmérés, ha úgy tetszik, alapjában véve csak „idő-és pénz-pazarlás”. Mint végül soron minden fáradozásunk ezen a világon. Különösképpen itt, Vajdaságban.

Mikor lesz az ezredforduló?

NAGY K. FERENC, SZABADKA, NAPNYUGATI-SZÓLÓK 188. – Ezen a címen jelent meg Kovács József újdíeki olvasó írása Magyar Szó Közös Íróasztalunk rovatában december 21-én.

A Duna Televízió riportere közvélemény-kutatást végzett a járókelők között – jegyzi meg – arról, hogy melyik újév lesz az ezredforduló, a 2000., avagy a 2001. Sok szavahihető rávilágított, hogy a 2000. év még a huszadik századhoz tartozik.

És ehhez a szerintem téves véleményhez Kovács úr is csatlakozik. Állítása szerint a harmadik évezred első újszülöttje 2001. újév napján fog a világra jönni, amelyre még jócskán várni kell.

Kedves Kovács úr, Ön figyelmen kívül hagyja, hogy itt sorszámokról van szó, hogy nem csupán kerek, illetve teljes év létezik. Hónapok, hetek, napok, órák is vannak az évben.

O évszázad nincs. Ez stimmel, ezzel egyetértek Önnel. De csupán ezzel, 1999. december 31. éjjelén, miután óránk elütötte a tizenkettőt, benn vagyunk a huszadik évezredben.

Ha történetesen Jézus hat nappal később jön a világra, pontosan éjfélkor (hagyjuk figyelmen kívül most a kalendárium többszöri megreformálását, az újév ide-oda tologatását), akkor 1999. december 31. éjji tizenkettőkor töltené be a 2000. évet. Mivel két évezred elmúlt felette, azon minimumban belépne a harmadik évezredbe.

Az a bizonyos bébi pedig, aki 2001. január elsején fog megszületni, alaposan lekési az ezredfordulót. Egy egész évvel.

Boldog új évet kívánok a harmadik évezredben a Magyar Szó szerkesztőségének és olvasóinak!